

טומאת אוכלים² אפילו בדבר שאינו אוכל.³

טומאה [משום שטומאת משקין דרבנן ובמקדש לא גזרין], הרי יש להם להתכשר משום חיבת הקודש?

ותמה הקהלות יעקב, הרי דין חיבת הקודש, אינו חידוש רק בדין קבלת טומאה, האומר שבקודש גם דבר שאינו ראוי לאכילה מקבל טומאה, כי אין די בדבר זה, שהרי אף אם דבר שאינו ראוי לאכילה מקבל טומאה, עדיין אין לחייב מלקות על אכילתו, כיון שאין שמה אכילה, ומדוע לוקה על אכילת עצים ולבונה, אלא בהכרח שמה שנתחדש בגזירת הכתוב זו הוא, שדבר שהוא קודש יש בו תורת אוכל על אף שאינו ראוי למאכל אדם, וממילא דינו לקבל טומאת אוכלים כיון שנחשב אוכל, ואם כן, דין זה שייך רק בעצים ולבונה וכיוצא בהם, שסיבת אי היותם מקבלים טומאה כשהם חולין, היא משום שאינם ראויים לאכילת אדם, שבוה גילתה תורה, שמשום חיבת הקודש, אף דבר שאינו ראוי לאכילה, נחשב בר אכילה, אבל משקים שראויים לאדם, וסיבת היותם טהורים היא משום שאין טומאה למשקין כלל, על אף שראויים לאדם, מה יועיל להם דין חיבת הקודש לעשותם בגדר "ראויים לאדם", הרי בלאו הכי ראויים הם, ואף על פי כן אין בהם דין טומאה, ומה יוסיף להם דין חיבת הקודש?

ותירץ, מה שאין משקין [אלו] מקבלים טומאה, היינו רק לענין זה שלא נתייחד להם דין טומאת משקין. אבל הטעם שאין הם מקבלים "טומאת אוכלין" הוא משום שאינם ראויים לאכילת שביעה כאוכלין, שהרי מבואר בגמרא בכריתות [יג], שחלב האשה שהתינוק יונק, מקבל טומאת אוכלין, והיינו משום שהתינוק אוכלו לשבעה, ונחשב אוכל, הרי שאף דבר לח ונשפך יש בו טומאת אוכלין, אם הוא קיים לאכילה, ומה ששאר משקין אינם מקבלים טומאת אוכלין, היינו משום שאינם עומדים

הקודש מכשרת את בשר הקודש לקבל טומאה בלי צורך ב"הכשר משקין" תחילה?

והגר"ח אמר ליישב, שאמנם בפשוטו היה אפשר לומר שנתחדש בפסוק זה שני דברים, א. שעצים ולבונה מקבלים טומאה. ב. שאין הקדשים צריכין הכשר, משום שחיבת הקודש מכשרתם, ואם כך היה, הרי שקושיית התוס' במקומה עומדת, מנין שבא הפסוק לחדש אף על עצים ולבונה, שמה לא נתחדש אלא דין זה שמשום חיבת הקודש אין הבשר צריך הכשר לקבל טומאה. אולם יש לומר, שלא נתחדש כאן אלא דין אחד, והוא, שבקדשים אף עצים ולבונה מקבלים טומאה בתורת אוכל, וממילא לא שייך בזה דין "הכשר משקים", כיון שההכשר נאמר באוכלין דווקא, שאוכלים אינם מקבלים טומאה אם לא הוכשרו לקבלת טומאה על ידי נתינת משקה עליהם. אבל כיון שנתרבה בקדשים דין חדש, שלקבלת טומאה בקדשים אין צריך אוכל דווקא אלא אף העצים ולבונה מקבלים טומאה, נמצא ממילא שאין הקדשים צריכים הכשר לקבלת טומאה, כי כאמור, ההכשר הוא דין מיוחד באוכלין, ואילו עצים ולבונה מקבלים טומאה מצד עצם היותם קדשים. ומתיישבת בזה קושיית התוס', שהרי דין זה שאין הקדשים צריכים הכשר לקבל טומאה, הינו דין אחד עם דין עצים ולבונה המקבלים טומאה בקדשים, והיינו מחמת שאין צריך אוכל דווקא לדין קבלת טומאה.

ומכל מקום זו דעת התוס', הסוברים שחיבת הקודש מכשירה לקבל טומאה, ואין הקדשים צריכים הכשר.

2. הקשו התוס' [ד"ה והבשר], כיון שחיבת הקודש מכשרת לקבל טומאה, אף בדבר שבחולין אינו ראוי לקבל טומאה, מדוע סוברת הגמרא בפסחים [טז א] שמשקין של בית המטבחים שבעזרה טהורים, ואינם מקבלים